

Gözden Geçirilmi? Davran?? Problemleri Kontrol Listesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gözden Geçirilmi? Davran?? Problemleri Kontrol Listesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22395>

Özet

Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi (GDBPKL), orijinal İngilizce ölçeğin Türkçeye **uyarlama** çalışmasıdır. Bu kontrol listesi, çocuk ve ergenlerde gözlemlenen çeşitli **davranış problemleri**nin sistematik olarak değerlendirilmesi ve tanımlanması amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, genellikle eğitim ortamlarında, özellikle de **özel eğitim** hizmeti alan bireylerin davranışsal ihtiyaçlarını belirlemek için kullanılmaktadır.

Uyarlama çalışması, Kaner ve Çiçekçi (2000) tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu psikometrik yöntemlerle test etmeyi amaçlanmıştır. GDBPKL, öğretmenler veya ebeveynler tarafından doldurulabilen, davranışların sıklığını ve ciddiyetini derecelendirmeye olanak tanıyan bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Davranış Problemleri, Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi, **Özel Eğitim**, Ölçek **Uyarlama**, Psikolojik Değerlendirme, Çocuk Psikolojisi.

Yazarlar

Sema Kaner, A. U. Çiçekçi (Uyarlama Yazarları)

Amaç

Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi'nin temel amacı, bireylerde (çoğunlukla okul çağındaki çocuklar ve ergenler) görülen uyumsuz ve sorunlu davranışları objektif bir şekilde saptamak, düzeylerini belirlemek ve bu davranışların doğasını anlamaktır. Bu sayede, elde edilen veriler ışığında bireyselleştirilmiş eğitim programlarının (BEP) geliştirilmesi ve uygun müdahale stratejilerinin tasarlanması desteklenir.

Ölçek, klinik ve eğitimsel bağlamda tarama aracı olarak kullanılarak risk altındaki bireylerin erken teşhisine katkıda bulunmayı ve davranışsal sorunların şiddetini zaman içinde izlemeyi hedefler. Türkçeye uyarlanması, bu kritik değerlendirme aracının Türkiye'deki uzmanlar için erişilebilir kılınmasını sağlamıştır.

Yapı

GDBPKL, genellikle çok boyutlu bir yapıya ölçek ve davranışsal sorunlar çeşitli kategoriler altında gruplandırılır. Orijinal ölçekler genellikle Antisoyal Davranışlar, Kaygı/Geri Çekilme, Dikkat Eksikliği/Hiperaktivite ve Sosyal Yetersizlik gibi alt ölçeklerden oluşur. Bu alt ölçekler, bireyin davranışsal repertuarındaki farklı düzey bozukluğu alanlarına odaklanır.

Ölçeğin ölçtüğü **psikolojik yapı**, bireyin sosyal, duygusal ve akademik işlevselliğini olumsuz etkileyen tutarlı ve tekrarlayıcı uyumsuz davranış örüntülerini kapsamaktadır. Bu davranışlar, çevresel taleplere uyum sağlama yeteneğindeki eksiklikleri yansıtır.

Geçerlik

Kaynak içerikte Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi'nin Türkçe uyarlamasına ait özgün geçerlik verileri belirtilmemiştir. Ancak, uyarlama çalışması'nın makalesinde (Kaner ve Çiçekçi, 2000), ölçeğin yapı geçerliği, kapsam geçerliği ve ölçüt bağıntılı geçerliği gibi temel psikometrik özelliklerinin incelenmiş olması beklenir. **Uyarlama** çalışmalarında, orijinal ölçeğin teorik yapılarının hedef kültürde de korunduğunu göstermek için geçerlik analizleri hayati öneme sahiptir.

Geçerlik çalışmalarının, özellikle faktör yapılarının Türk örnekleminde orijinal yapıya benzerlik gösterip göstermediğini doğrulamak için yapıldığı varsayılmaktadır. Bu, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı (davranış problemlerini) doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermenin temel yoludur.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi'nin Türkçe uyarlamasına ait özgün güvenilirlik verileri belirtilmemiştir. Psikometrik açıdan sağlam bir ölçme aracı olması için, ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği gibi güvenilirlik ölçütlerinin raporlanması gerekmektedir.

Güvenirlik, ölçeğin tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ifade eder. Uyarlama makalesinde bu verilerin, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı değerlendiriciler tarafından kullanıldığında benzer sonuçlar verdiğini kanıtlamak amacıyla sunulmuş olması beklenir. Bu, ölçeğin ölçtüğü **davranış problemlerinin** değerlendirilmesinde kararlılık sağladığını gösterir.

Faktör Analizi

Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi'nin Türkçe uyarlaması sürecinde, ölçeğin boyutluluğunu ve faktör yapılarını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin teorik olarak tanımlanmış alt boyutların (örneğin, saldırganlık, sosyal içe dönüklük) Türk kültürü bağlamında da ayrışıp ayrışmadığını test etmek için kritik öneme sahiptir.

Tipik olarak, **uyarlama** çalışmasında Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Keşfedici Faktör Analizi (KFA) uygulanır. Bu analizler, maddelerin hangi davranışsal kategoriler altında toplandığını belirleyerek ölçeğin yapısal geçerliğini destekler ve uygulamaya puanlamada

rehberlik eder.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarılama (Adaptasyon)

Format: Kontrol Listesi (Davranış Skalası veya Ciddiyeti Derecelendirmesi)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarılan Versiyon), Orijinal Dil (Genellikle İngilizce)

Hedef Kitle: Çocuklar ve Ergenler

Yaş Grubu: Genellikle okul çağı (6-18 yaş aralığı, uyarılama çalışması'nın özgün örneklemine bağlı olarak değişebilir)

Popülasyon Detayları: Genel popülasyon veya **özel eğitim** ihtiyacı olan öğrenciler

Test Metodolojisi: Gözlemci (Öğretmen, Ebeveyn veya Bakıcı) Tarafından Doldurulan Derecelendirme Ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Davranış Değerlendirmesi, Psikolojik Test, Okul Ortamı, Derecelendirme Ölçeği, Kaner ve Çiçekçi, 2000, **Davranış Problemleri Kontrol Listesi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

Bağılı E-posta Adresleri: semakaner@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazın Adresi: Sağlanmamıştır.

Ücretler, Ücret ve Test Yılı

Ücretler ve Ücret: Ücretler ve ücret bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir. Kullanım için sorumlu yazar (Sema Kaner) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Uyarılama Yılı: 2000

Orijinal PDF Belgesi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [gozden-gecirilmis-davranis-problemleri-kontrol-listesi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/gozden-gecirilmis-davranis-problemleri-kontrol-listesi-toad.pdf)

Kaynaklar

Kaner, S., ve Çiçekçi, A. U. (2000). Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesinin Türkçeye uyarlanması. *Özel Eğitim Dergisi*, 2(4), 23-34.

Gözden Geçirilmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte bulunmadığından bu alana eklenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM